

**СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ**

**АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ**

29.09.2020 № 70/103-р/к

Справа № 1/02-44-20

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХАРКІВОБЛЕНЕРГО» (надалі – АТ «Харківобленерго») протягом 2019 року, січня - серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становища на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Харківської області (включаючи м. Харків) в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Харківобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), із часткою 100 %

Як наслідок АТ «Харківобленерго» має змогу самостійно визначати умови надання послуг з розподілу електричної енергії.

При цьому, АТ «Харківобленерго» для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії висуває необґрунтовані вимоги щодо надання документу, який підтверджує право власності чи користування Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (надалі - ОСББ) на багатоквартирний будинок, оформлення якого не передбачено чинним законодавством.

За результатами розгляду справи № 1/02-44-20 такі дії АТ «Харківобленерго» визнані зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Харківської області (включаючи м. Харків) в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Харківобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), (пункт 2 статті 50, частина перша статті 13

Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На АТ «Харківобленерго» накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисячі) гривень.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/02-44-20 про порушення АТ «Харківобленерго» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 20.08.2020 № 300,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 14.04.2020 № 70/49-рп/к розпочато розгляд справи № 1/02-44-20 за ознаками вчинення АТ «Харківобленерго» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії, що може призвести до обмеження конкуренції, і яке було б неможливим за умов існування конкуренції на ринку (надалі - Справа).
- (2) В ході розгляду Справи надіслані до:
 - АТ «Харківобленерго» вимоги про надання інформації від 22.04.2020 № 70-02/1-2258 та від 15.07.2020 № 70-02/1-4046;
 - Фірми «Т.М.М.» ТОВ вимога про надання інформації від 15.07.2020 № 70-02/1-4048;
 - ОСББ «Ультра» вимога про надання інформації від 15.07.2020 № 70-02/1-4047.

2. Відповідач

- (3) Відповідачем у справі є:

АТ «Харківобленерго» зареєстроване 22.03.2000 за № 1 480 120 0000 000465, є юридичною особою, має самостійний баланс і розрахунковий рахунок. Місцезнаходження: 61037, м. Харків, вул. Плеханівська, 149. Ідентифікаційний код юридичної особи – 00131954.

Засновником АТ «Харківобленерго» є Міністерство палива та енергетики України.

Основним видом діяльності АТ «Харківобленерго» є розподілення електроенергії (код КВЕД 35.13).

Отже, у розумінні статті 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції” АТ «Харківобленерго» є суб'єктом господарювання.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (4) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (5) Об'єктом аналізу є АТ «Харківобленерго» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з розподілу електричної енергії.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (6) Об'єктом аналізу є послуги з розподілу електричної енергії (надалі - Послуги).

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (7) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (8) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (9) Згідно з пунктом 82 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» система розподілу електричної енергії (далі - система розподілу) - система ліній, допоміжного обладнання, обладнання для трансформації та перемикачів, що використовується для розподілу електроенергії.

- (10) Відповідно до пункту 58 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи розподілу (надалі - ОСР) - юридична особа, відповідальна за безпечну, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування та розвиток системи розподілу і забезпечення довгострокової спроможності системи розподілу щодо задоволення обґрунтованого попиту на розподіл електричної енергії з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності.
- (11) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» АТ «Харківобленерго» є оператором системи розподілу (ОСР).
- (12) Відповідно до пункту 78 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» розподіл електричної енергії - транспортування електричної енергії від електроустановок виробників електричної енергії або електроустановок оператора системи передачі мережами оператора системи розподілу, крім постачання електричної енергії.
- (13) Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії» ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій.
- (14) Статтею 1 Закону України «Про природні монополії» визначено, що:
 - природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги);
 - суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.
- (15) Відповідно до абзацу восьмого частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у таких сферах, зокрема розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.
- (16) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (17) Окрім цього, статтею 45 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що діяльність з розподілу електричної енергії підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства.

- (18) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 16.11.2018 № 1446 АТ «Харківобленерго» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, яка набирала чинності з 01.01.2019.
- (19) Послуги є платними.
- (20) Так, частиною першою статті 7 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що на ринку електричної енергії державному регулюванню підлягають, зокрема, тарифи на послуги з розподілу електричної енергії.
- (21) Згідно з частиною четвертою статті 7 Закону України «Про ринок електричної енергії» тарифи на послуги розподілу електричної енергії розраховуються незалежно від відстані, на яку вона передається та розподіляється. Тарифи на послуги з розподілу можуть складатися з декількох ставок, зокрема ставки за користування потужністю електричних мереж.
- (22) Таким чином, Послуги є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище АТ «Харківобленерго».

3.2.2 Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (23) Споживачами Послуг є, зокрема, юридичні особи (суб'єкти господарювання), електроустановки яких приєднанні до системи розподілу електричної енергії, яка перебуває у власності, господарському віданні та управлінні АТ «Харківобленерго».

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (24) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
 подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;

наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

відсутність суттєвої різниці в цінах;

взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні

товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.

- (25) Розподіл електричної енергії є послугою.
- (26) Внаслідок технологічних особливостей надання Послуги, вони не мають товарів-замінників.

3.4. *Визначення географічних меж ринку*

- (27) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (28) Відповідно до статті 45 Закону України «Про ринок електричної енергії», розподіл електричної енергії здійснюється оператором системи розподілу. Діяльність з розподілу електричної діяльності підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства.
- (29) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов місце провадження господарської діяльності - територія (або частина території) адміністративно-територіальної одиниці, де розташована система розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, здобувача ліцензії (ліцензіата), та електричні мережі інших власників, які приєднані до мереж здобувача ліцензії (ліцензіата) (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), які не мають ліцензії на розподіл електричної енергії, яку здобувач ліцензії (ліцензіат) зазначив у документах, що додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку). Якщо на території адміністративно-територіальної одиниці розташовані системи розподілу електричної енергії інших ліцензіатів з розподілу електричної енергії, то місце провадження діяльності кожного з цих ліцензіатів визначається відповідно до території розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, ліцензіата, та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж цього ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).

- (30) Відповідно до Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 16.11.2018 № 1446 «Про видачу АТ «Харківобленерго» ліцензії з розподілу електричної енергії та анулювання ліцензії з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами і постачання електричної енергії за регульованим тарифом», ліцензія видана на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, а саме на території Харківської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Харківобленерго», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).
- (31) З урахуванням зазначеного, територіальними межами ринку Послуг є територія Харківської області (включаючи м. Харків) в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Харківобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) (надалі – Територіальні межі).

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (32) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (33) Часовими межами ринку Послуг визначено період: 2019 рік та січень – серпень 2020 року.
- (34) В зазначений період та станом на вересень 2020 року структура вказаного ринку не змінювалась.

3.5. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.5.1. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку.

- (35) Внаслідок технологічних особливостей надання Послуг, конкуренція на ринку Послуг відсутня.
- (36) Виходячи з наведеного, частка АТ «Харківобленерго» на ринку Послуг протягом 2019 року, січня – серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року в Територіальних межах становить 100 %.

3.6. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (37) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та

організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (38) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництв), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (39) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.
- (40) Частиною другою статті 7 Закону України «Про природні монополії» передбачено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (41) Основними бар'єрами вступу на ринок послуг з розподілу електричної енергії є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності об'єктів електроенергетики (електричних станцій, підстанцій, мереж, призначених для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача) та необхідністю отримання ліцензії на здійснення діяльності з розподілу електричної енергії.
- (42) Разом з цим, відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про природні монополії» зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.
- (43) Відповідно до пункту 3 Порядку складання та ведення зведеного переліку суб'єктів природних монополій, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 28.11.2012 № 874-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19.12.2012 за № 2119/22431 (надалі – Порядок складання та ведення зведеного переліку суб'єктів природних монополій), складання та ведення зведеного переліку здійснюється

Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.

- (44) Пунктом 4 Порядку складання та ведення зведеного переліку суб'єктів природних монополій передбачено, що внесення суб'єктів господарювання природних монополій до зведеного переліку здійснюється Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій, отриманих від Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (у сферах: передачі електричної енергії магістральними та міждержавними електричними мережами; розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами).
- (45) Згідно інформації, розміщеної на офіційному сайті Антимонопольного комітету України www.amcu.gov.ua., АТ «Харківобленерго» входить до переліку суб'єктів природних монополій Харківської області.
- (46) З урахуванням викладеного, АТ «Харківобленерго» в Територіальних межах не має конкурентів на ринку Послуг, а відтак споживачі Послуг не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.
- (47) Отже, ринок Послуг перебуває у стані природної монополії.

3.8 Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (48) Таким чином, АТ «Харківобленерго» протягом 2019 року, січня – серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг на території Харківської області (включаючи м. Харків) в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Харківобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), із часткою 100 %.

4. Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Обставини справи

- (49) Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про особливості здійснення права власності в багатоквартирному будинку» управління багатоквартирним будинком здійснюється його співвласниками. За рішенням співвласників усі або частина функцій з управління багатоквартирним будинком можуть передаватися управителю або всі функції - об'єднанню співвласників багатоквартирного будинку (асоціації об'єднань співвласників багатоквартирного будинку).
- (50) Частиною першою статті 10 Закону України «Про особливості здійснення права власності в багатоквартирному будинку» передбачено, що

співвласники приймають рішення щодо управління багатоквартирним будинком на зборах у порядку, передбаченому цією статтею. Якщо у багатоквартирному будинку в установленому законом порядку утворено об'єднання співвласників, проведення зборів співвласників та прийняття відповідних рішень здійснюється згідно із законом, що регулює діяльність об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

(51) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку»:

- об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (далі - об'єднання) - юридична особа, створена власниками квартир та/або нежитлових приміщень багатоквартирного будинку для сприяння використанню їхнього власного майна та управління, утримання і використання спільного майна;

- співвласники багатоквартирного будинку (далі - співвласники) - власники квартир та нежитлових приміщень у багатоквартирному будинку.

(52) Статтею 4 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» визначено, що об'єднання створюється для забезпечення і захисту прав співвласників та дотримання їхніх обов'язків, належного утримання та використання спільного майна, забезпечення своєчасного надходження коштів для сплати всіх платежів, передбачених законодавством та статутними документами. Основна діяльність об'єднання полягає у здійсненні функцій, що забезпечують реалізацію прав співвласників на володіння та користування спільним майном співвласників, належне утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території, сприяння співвласникам в отриманні житлово-комунальних та інших послуг належної якості за обґрунтованими цінами та виконання ними своїх зобов'язань, пов'язаних з діяльністю об'єднання.

(53) Відповідно до статті 6 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» об'єднання може бути створено лише власниками квартир та нежитлових приміщень у багатоквартирному будинку (багатоквартирних будинках).

(54) Статтею 16 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» визначені права об'єднання, зокрема, укладати договори.

(55) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» об'єднання оплачує холодну та гарячу воду, теплову та електричну енергію, природний газ, комунальні послуги за цінами (тарифами), встановленими для населення, крім частини таких послуг, що оплачуються власниками нежитлових приміщень.

(56) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:

- виконавець комунальної послуги - суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;

- колективний споживач - юридична особа, що об'єднує споживачів у будівлі та в їхніх інтересах укладає договір про надання комунальної послуги.

- (57) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до житлово-комунальних послуг належать, зокрема, комунальні послуги - послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.
- (58) Статтею 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлено, що надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (59) При цьому, відповідно до частини другої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (60) Взаємовідносини, які виникають під час купівлі-продажу електричної енергії між електропостачальником та споживачем (для власного споживання), а також взаємовідносини з іншими учасниками роздрібного ринку електричної енергії регулюються Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14.03.2018 № 312 (надалі – Правила роздрібного ринку).
- (61) Пунктом 1.2.1 глави 1.2 розділу I Правил роздрібного ринку визначено, що на роздрібному ринку електричної енергії споживання та використання електричної енергії для потреб електроустановки споживача здійснюється за умови забезпечення розподілу/передачі та продажу (постачання) електричної енергії на підставі договорів про розподіл/передачу, постачання електричної енергії, надання послуг комерційного обліку, які укладаються відповідно до цих Правил, Кодексу системи передачі, Кодексу систем розподілу та Кодексу комерційного обліку.
- (62) Як зазначено у пункті 1.2.3 глави 1.2 розділу I Правил роздрібного ринку оператор системи не має права відмовити, зокрема, в розподілі (передачі) електричної енергії електропостачальникам та споживачам до межі балансової належності їх електроустановок за умови дотримання ними вимог законодавства України, зокрема законодавства у сфері енергетики.
- (63) Згідно з пунктом 2.1.2 глави 2.1. розділу II Правил роздрібного ринку оператор системи зобов'язаний укласти договори про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії з усіма споживачами, електроустановки яких приєднані до електричних мереж на території діяльності відповідного оператора системи.
- (64) Відповідно до пункту 2.1.3. глави 2.1. розділу II Правил роздрібного ринку ініціатором укладення договору споживача про надання послуг з розподілу

(передачі) електричної енергії у разі зміни споживача, форми власності чи власника електроустановки є споживач.

- (65) Згідно пункту 2.1.4. глави 2.1. розділу II Правил роздрібного ринку договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії є публічним договором приєднання та укладається з урахуванням статей 633, 634, 641, 642 Цивільного кодексу України на основі типового договору, що є додатком 3 до цих Правил. Договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії за ініціативою споживача або оператора системи відповідно до визначених цими Правилами випадків, як правило, укладається шляхом приєднання споживача за заявою-приєднанням до розробленого оператором системи розподілу договору на умовах складеного оператором системи розподілу паспорта точки розподілу. За ініціативою однієї із сторін договір споживача про розподіл електричної енергії оформлюється в паперовій формі.
- (66) Відповідно до пункту 2.1.6 глави 2.1. розділу II Правил роздрібного ринку фактом приєднання споживача до умов договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії (акцептування договору) є вчинення споживачем будь-яких дій, які свідчать про його бажання укласти договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії, зокрема повернення (надання) підписаної заяви-приєднання, сплата рахунка оператора системи розподілу та/або документально підтверджене споживання електричної енергії.
- (67) У пункті 2.1.7 глави 2.1. розділу II Правил роздрібного ринку зазначено, що для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії заявник у разі зміни споживача, форми власності чи власника електроустановки має надати оператору системи такі документи:
- 1) заяву про укладення відповідного договору із зазначенням місцезнаходження об'єкта та реквізитів заявника та наявності чинного паспорта точки розподілу;
 - 2) для юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР), роздрукований із мережі Інтернет, або копію довідки, або копію виписки з ЄДР;
для фізичних осіб: копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера або реєстраційного номера картки платника податків або копію паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні або інші переконання відмовляються від прийняття ідентифікаційного номера, офіційно повідомили про це відповідні органи державної влади і мають відмітку у паспорті);
 - 3) копію документа, яким визначено право власності чи користування на об'єкт (приміщення), або копію документа, що підтверджує право власності чи користування на земельну ділянку або її частину (у разі відсутності на відповідній земельній ділянці об'єкта), право на розміщення електроустановок на території здійснення господарської діяльності з розподілу електричної енергії (у разі відсутності об'єкта споживача);

4) копію документа про підтвердження повноважень особи на укладення договору (витяг з установчого документа про повноваження керівника (для юридичних осіб), копію довіреності, виданої в установленому порядку тощо), за необхідності;

5) копію декларації (повідомлення) про початок виконання будівельних робіт або дозволу на виконання будівельних робіт (для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) та постачання електричної енергії на будівельні майданчики, у разі якщо наявність такого дозволу є обов'язковою або зазначені документи вимагаються законодавством у сфері містобудування) та/або у визначених законодавством випадках, копію декларації про готовність об'єкта до експлуатації або сертифіката (для новозбудованих та реконструйованих електроустановок);

б) довідку про обсяги очікуваного споживання електроенергії окремо за кожною площадкою вимірювання споживача (крім побутових споживачів).

- (68) Відповідно до пункту 4.27 розділу IV Правил роздрібного ринку дія договорів може бути достроково припинена, зокрема, оператором системи у разі отримання документального підтвердження факту зміни власника об'єкта. У такому разі відповідні договори припиняють свою дію в частині постачання та розподілу електричної енергії на об'єкт, а в частині виконання фінансових зобов'язань сторін (які виникли на дату припинення дії договорів) продовжують діяти до дати здійснення повного взаєморозрахунку між сторонами.
- (69) ОСББ «Ультра» зареєстроване 03.07.2019 за № 1 480 102 0000 081370. Ідентифікаційний код 43088544. Місцезнаходження: 61045, м. Харків, пров. Отакара Яроша, буд. 20. Згідно з інформацією з виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань від 12.11.2019 основним видом діяльності ОСББ «Ультра» є комплексне обслуговування об'єктів (код за КВЕД 81.10).
- (70) Відповідно до статуту ОСББ «Ультра», затвердженого протоколом установчих зборів ОСББ «Ультра» від 11.04.2019 № 1, воно створено власниками квартир та нежитлових приміщень багатоквартирного будинку № 20 по пров. Отакара Яроша у м. Харкові. Метою створення об'єднання є забезпечення і захист прав співвласників, дотримання ними своїх обов'язків, належне утримання та використання спільного майна будинку, забезпечення своєчасного надходження коштів для сплати всіх платежів, передбачених законодавством та цим Статутом. Завданням та предметом діяльності об'єднання є:
- забезпечення реалізації прав співвласників на володіння та користування спільним майном;
 - забезпечення належного утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території;
 - сприяння співвласникам в отриманні житлово-комунальних та інших послуг належної якості за обґрунтованими цінами;

-забезпечення виконання співвласниками своїх зобов'язань, пов'язаних з діяльністю об'єднання.

- (71) З матеріалів Справи вбачається, що на умовах договору про постачання електричної енергії від 22.09.2004 № 027265 АТ «Харківобленерго» 01.01.2019 уклало з Фірмою «Т.М.М.»-ТОВ договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії № 027265 за адресою, зокрема, м. Харків, пров. Отакара Яроша, буд. 20.
- (72) Отже, розподіл електричної енергії у багатоквартирному будинку № 20 по пров. Отакара Яроша у м. Харкові (надалі - Будинок) здійснюється на підставі договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії від 01.01.2019 № 027265, укладеного АТ «Харківобленерго» з Фірмою «Т.М.М.»-ТОВ.
- (73) Згідно з протоколом установчих зборів від 11.04.2019 № 1 створено ОСББ «Ультра». Отже, з 11.04.2019 відбулась зміна форми управління Будинком і зміна споживача послуг, що відповідно підпункту 2.1.7 Правил роздрібного ринку потребує укладення нового договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії.
- (74) Для забезпечення функціонування спільного майна Будинку відповідно до вимог чинного законодавства ОСББ «Ультра» має укласти з виконавцем Послуг відповідний договір.
- (75) З цією метою ОСББ «Ультра» неодноразово зверталось із відповідними заявами (від 06.08.2019 № 4 та від 28.08.2019 № 18) до АТ «Харківобленерго» з питання укладання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії. При цьому, до заяв ОСББ «Ультра» додавало документи, визначені пунктом 2.1.7 глави 2.1. розділу II Правил роздрібного ринку.
- (76) Втім, АТ «Харківобленерго» листами від 20.08.2019 № 57РВ/27-4629 та 11.09.2019 № 57РВ/27-4985 повідомило ОСББ «Ультра», що договір про надання послуг з розподілу електричної енергії буде укладено за умови надання документів на право власності чи користування на Будинок.
- (77) Вимога АТ «Харківобленерго» про необхідність надання ОСББ «Ультра» документів, яким визначено право власності чи користування на Будинок, є необґрунтованою з огляду на таке.
- (78) Згідно зі статтею 11 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», у редакції, що діяла до 01.07.2015, об'єднання після набуття статусу юридичної особи може, зокрема, прийняти на власний баланс весь житловий комплекс. Передача з балансу на баланс відбувається у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (79) При цьому, механізм передачі житлового комплексу на баланс об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, а також житлового комплексу або його частини на баланс іншої юридичної особи, статут, якої передбачає можливість провадження такої діяльності, з балансу колишнього балансоутримувача, на той час був визначений Порядком передачі житлового

комплексу або його частини з балансу на баланс, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 № 1521 (надалі - Порядок). Додатком до Порядку був зразок акту приймання – передачі житлового комплексу або його частини з балансу на баланс.

- (80) Пунктом 7 Порядку було визначено, що датою передачі житлового комплексу або його частини з балансу на баланс є дата підписання акта приймання-передачі.
- (81) Втім, відповідно до підпункту «з» пункту 3 частини другої статті 13 «Прикінцеві положення» Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» від 14.05.2015 № 417-VII стаття 11 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» була виключена, а пізніше відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 № 711 визнана такою, що втратила чинність Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 № 1521, якою був затверджений Порядок.
- (82) Таким чином, на момент звернення ОСББ «Ультра» до АТ «Харківобленерго» із заявою про укладання договору про надання послуг з розподілу електричної енергії, складання документу, що підтверджує право володіння чи користування Будинком, не передбачено чинним законодавством.
- (83) АТ «Харківобленерго» в одному із своїх листів, а саме у листі від 11.09.2019 № 57РВ/27-4985 зазначило, що *«...чинним законодавством України не передбачено оформлення окремого документа щодо права власності на спільне майно багатоквартирного будинку. Це також відповідає роз'ясненням, наданим листом НКРЕКП від 29.11.2016 № 12856/20.2/7-16, де зазначено, що власники квартир і нежитлових приміщень, щодо яких оформлено право власності на певну особу у багатоквартирному будинку є співвласниками спільного майна в ньому. Тобто факт створення в багатоквартирному будинку ОСББ є підтвердженням факту надання власниками квартир і нежитлових приміщень у багатоквартирному будинку повноважень ОСББ щодо управління, утримання і використання спільного майна цього багатоквартирного будинку»* (мова оригіналу).
- (84) Тобто, АТ «Харківобленерго» визнає факт відсутності існування документу на право власності чи користування на багатоквартирний будинок. В той же час, продовжує його вимагати у ОСББ «Ультра».
- (85) Окрім цього, на питання «Зазначити, який саме документ (вказати назву) ОСББ «Ультра» має надати до АТ «Харківобленерго» для підтвердження визначення права власності на багатоквартирний будинок № 20 по пров. О. Яроша у м. Харкові» за ОСББ «Ультра», поставленого у вимозі голови територіального відділення від 12.02.2020 № 70-02/1-968, АТ «Харківобленерго» листом від 26.02.2020 № 01-29/2022 зазначило: *«Для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії підп. 3 п. 2.1.7 Правил передбачено надання ОСР копії документа,*

яким визначено право власності чи користування на об'єкт (приміщення).» (мова оригіналу).

- (86) Тобто, АТ «Харківобленерго» не зазначило конкретного документа, який має надати ОСББ «Ультра» і який буде підвереджувати право власності ОСББ «Ультра» на багатоквартирний будинок.
- (87) Також, як зазначено у листі Міністерства розвитку громад та територій України від 28.11.2019 № 7/9.3.1/19069-19 *«...відповідно до чинного законодавства оформлення співвласниками правовстановлюючого документу на багатоквартирний будинок та/або спільне майно багатоквартирного будинку не здійснюються.»* (мова оригіналу).
- (88) В ході розгляду Справи АТ «Харківобленерго» листом від 15.05.2020 № 01-50/4715 (вх. від 19.05.2020 № 2565) надало копію Протоколу попередніх слухань щодо розгляду скарги ОСББ «Ультра» на дії АТ «Харківобленерго», проведених Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 03.01.2020 № 1 (надалі - Протокол).
- (89) Так, у Протоколі зазначено, зокрема: *«...Чинним законодавством не передбачено здійснення оформлення співвласниками правовстановлюючого документу на багатоквартирний будинок та/або спільне майно багатоквартирного будинку. Разом з тим відповідно до частин першої та другої статті 319 ЦКУ власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд.....Для укладання договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії заявник у разі зміни споживача, форми власності чи власника електроустановки має надати оператору системи документи, перелік яких визначено пунктом 2.1.7 глави 2.1 розділу II ПРРЕЕ, зокрема копію документа, яким визначено право власності чи користування на об'єкт (приміщення). Натомість оператор системи розподілу згідно з пунктом 2.1.2 глави 2.1 розділу II ПРРЕЕ зобов'язаний укласти договори надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії з усіма споживачами, електроустановки яких приєднані до електричних мереж на території діяльності відповідного оператора системи.*
-для укладання договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії ОСББ, для підтвердження змін споживача потрібно надати ОСР документ, зокрема копію статутних документів та/або рішення власника, щодо визначення управителя багатоквартирним будинком та моделі організації договірних відносин...»* (мова оригіналу).
- (90) Отже, АТ «Харківобленерго» для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії необґрунтовано вимагає надання документу, що підтверджує право власності чи користування ОСББ на багатоквартирний будинок, оформлення якого не передбачено чинним законодавством.
- (91) В ході розгляду Справи АТ «Харківобленерго» листом від 14.05.2020 № 01-50/4715 (вх. від 19.05.2020 № 2565) повідомило територіальне

відділення про те, що договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії від 01.01.2019 № 027265, укладеного АТ «Харківобленерго» з Фірмою «Т.М.М.»-ТОВ, розірвано. На підтвердження цього факту надано копію підписаної додаткової угоди від 28.04.2020 до вказаного договору.

- (92) Окрім цього, АТ «Харківобленерго» листом від 14.05.2020 № 01-50/4715 (вх. від 19.05.2020 № 2565), надало копію листа від 12.05.2020 № 57-РВ/27-1705, яким звернулось до ОСББ «Ультра» з питань укладання договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії.
- (93) Так, у листі від 12.05.2020 № 57-РВ/27-1705, зазначено: *«Для надійного забезпечення та безпечного розподілу Вам електричної енергії, з урахуванням інтересів споживачів (власників житлових та нежитлових приміщень) даного будинку, пропонуємо Вам у найкоротший строки заповнити заяву про укладання Договору споживача з розподілу та підписати заяву-приєднання разом із паперовою формою Договору споживача з розподілу та додатки до нього, й повернути заяви та один примірник договору із додатками на адресу товариства.»* (мова оригіналу). До вказаного листа додані, зокрема: зразок заяви про укладання договору споживача з розподілу, заява-приєднання до договору споживача з розподілу, договір споживача з розподілу та інші додатки, необхідні ОСББ «Ультра» для укладання договору. Окрім цього, АТ «Харківобленерго» надало належні докази направлення вказаного листа з додатками на адресу ОСББ «Ультра» - копію фіскального чеку ПАТ «Укрпошта».
- (94) В ході розгляду Справи ОСББ «Ультра» листом від 28.07.2020 № 23 (вх. від 31.07.2020 № 4095) повідомило Відділення, що *«... у травні 2020 року ОСББ «Ультра» та АТ «Харківобленерго» були оформлені та підписані заяви про укладення договору споживача та в результаті був укладений договір про надання послуг з розподілу електричної енергії.»* (мова оригіналу).
- (95) Отже, порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку АТ «Харківобленерго» припинено.

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (96) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку визнаються, зокрема дії, які полягають можуть призвести до обмеження конкуренції, і які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (97) Такі дії АТ «Харківобленерго» були б неможливі за умов існування конкуренції на ринку Послуг, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (98) Висування необґрунтованих вимог щодо надання документу, який підтверджує право власності чи користування ОСББ на багатоквартирний будинок, оформлення якого не передбачено чинним законодавством, для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії стало можливим із-за відсутності конкуренції на ринку Послуг. Адже у разі існування конкуренції на ринку Послуг споживачі мали б можливість обирати між кількома надавачами Послуг.
- (99) За відсутності конкуренції на ринку Послуг споживачі, яким необхідно укласти договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії, не мають альтернативних джерел придбання Послуг.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (100) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (101) Ураховуючи вищезазначене, дії АТ «Харківобленерго», яке протягом 2019 року, січня - серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг у визначених Територіальних межах, які полягають у висуванні необґрунтованих вимог щодо надання документу, який підтверджує право власності чи користування ОСББ на багатоквартирний будинок, оформлення якого не передбачено чинним законодавством, для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії, кваліфіковано територіальним відділенням як зловживання монопольним становищем відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (102) Подання про попередні висновки у Справі направлено для:
- АТ «Харківобленерго» разом із супровідним листом від 20.08.2020 № 70-02/1-5105;
 - ОСББ «Ультра» разом із супровідним листом від 20.08.2020 № 70-02/1-5106
- (103) АТ «Харківобленерго» листом від 03.09.2020 № 04-46-9957 (вх. від 04.09.2020 № 5005) надало заперечення на подання про попередні висновки у Справі.
- (104) Так, АТ «Харківобленерго» зазначило, що ОСББ «Ультра» «...неодноразово звертаючись до Товариства, подавало заяви не за затвердженою ПРРЕЕ формою, яка є додатком до договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії....»

Крім того, ОСББ «Ультра» не надавало Товариству документів, подання яких передбачено п. 2.1.7. глави 2.1. розділу II ПРРЕЕ», зокрема,

передбаченого підп. 3 вказаного пункту копію документа, яким визначено право власності чи користування на об'єкт (приміщення)...» (мова оригіналу).

- (105) З цього приводу слід зазначити, що у листах АТ «Харківобленерго» від 20.08.2019 № 57РВ/27-4629 та від 11.09.2019 № 57РВ/27-4985, надісланих ОСББ «Ультра» у відповідь на його заяви про укладання договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії, не зазначено про невідповідність поданих ОСББ «Ультра» заяв затвердженій формі.
- (106) У листі АТ «Харківобленерго» від 20.08.2019 № 57РВ/27-4629 зазначено про ненадання ОСББ «Ультра» документів на право власності чи користування на об'єкт (багатоквартирний будинок), наявність діючого договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії з Фірмою «Т.М.М.» ТОВ і можливість укладання відповідного договору після надання ОСББ «Ультра» документів на право власності чи користування на об'єкт та після розірвання договору з Фірмою «Т.М.М.» ТОВ.
- (107) АТ «Харківобленерго» у листі від 11.09.2019 № 57РВ/27-4985, надісланому до ОСББ «Ультра», визнає факт відсутності існування документу на право власності чи користування на багатоквартирний будинок, а саме зазначило, що: *«...чинним законодавством України не передбачено оформлення окремого документа щодо права власності на спільне майно багатоквартирного будинку. Це також відповідає роз'ясненням, наданим листом НКРЕКП від 29.11.2016 № 12856/20.2/7-16, де зазначено, що власники квартир і нежитлових приміщень, щодо яких оформлено право власності на певну особу у багатоквартирному будинку є співвласниками спільного майна в ньому. Тобто факт створення в багатоквартирному будинку ОСББ є підтвердженням факту надання власниками квартир і нежитлових приміщень у багатоквартирному будинку повноважень ОСББ щодо управління, утримання і використання спільного майна цього багатоквартирного будинку»* (мова оригіналу).
- (108) Також, у запереченнях АТ «Харківобленерго» зазначило, що *«... на час, коли ОСББ «Ультра» звернулось до Товариства, діяв договір розподілу електричної енергії, укладений між Товариством та Фірма «Т.М.М.» -ТОВ від 01.01.202019 № 02-7265, отже укладення іншого договору на цей же об'єкт з іншим споживачем до розірвання діючого договору було неможливим.»* (мова оригіналу).
- (109) З цього приводу слід зазначити наступне, відповідно до пункту 4.27 розділу IV Правил роздрібного ринку дія договорів може бути достроково припинена, зокрема, оператором системи у разі отримання документального підтвердження факту зміни власника об'єкта. У такому разі відповідні договори припиняють свою дію в частині постачання та розподілу електричної енергії на об'єкт, а в частині виконання фінансових зобов'язань сторін (які виникли на дату припинення дії договорів) продовжують діяти до дати здійснення повного взаєморозрахунку між сторонами.
- (110) Окрім цього, пунктом 11.1 договору споживача про надання послуг з

розподілу електричної енергії від 01.01.2019 № 027265, укладеного АТ «Харківобленерго» з Фірмою «Т.М.М.»-ТОВ, визначено, що договір може бути розірвано і в інший термін за ініціативою будь-якого із сторін у порядку, визначеному законодавством України. Відповідно до пункту 11.2 вказаного договору дія договору достроково припиняється у разі, зокрема отримання оператором системи документального підтвердження факту відчуження об'єкта на користь іншої особи, у тому числі набуття спадкоємцем права власності на об'єкт.

- (111) Таким чином, договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії з попереднім власником об'єкта з моменту отримання оператором системи підтвердження факту зміни власника/користувача об'єкта має бути припинений в частині здійснення розподілу електричної енергії, після чого відповідно до абзацу 4.27 договір про надання послуг з розподілу електричної енергії укладається з новим споживачем (власником/користувачем) об'єкта.
- (112) Також, АТ «Харківобленерго» вважає, що в його діях відсутні порушення законодавства про захист економічної конкуренції та просило закрити провадження у Справі за недоведеністю.
- (113) Розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті у випадку, коли не доведено факт вчинення порушення – відсутні необхідні ознаки складу порушення.
- (114) У Справі факт вчинення АТ «Харківобленерго» порушення законодавства про захист економічної конкуренції доведено, про що свідчать докази, що містяться у матеріалах Справи. А тому, підстави для закриття провадження у Справі без прийняття рішення по суті відповідно до абзацу шостого статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» відсутні.
- (115) ОСББ «Ультра» будь-яких міркувань та заперечень на подання про попередні висновки у Справі не надало.

6. Висновки у справі

- (116) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено висновок про те, що АТ «Харківобленерго», займаючи протягом 2019 року, січня – серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Харківської області (включаючи м. Харків) в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Харківобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), із часткою 100 %, своїми діями, що полягають у висуванні необґрунтованих вимог щодо надання документу, який підтверджує право власності чи користування ОСББ на багатоквартирний будинок, оформлення якого не передбачено чинним законодавством, для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу

електричної енергії, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

- (117) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрібного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.
- (118) Відповідно до звіту про фінансові результати АТ «Харківобленерго» дохід (виручка) підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2019 рік складає 2 545 093 000 (два мільярди п'ятсот сорок п'ять мільйонів дев'яносто три тисячі) гривень.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХАРКІВОбленерго» (ідентифікаційний код юридичної особи – 00131954) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за підсумками діяльності протягом 2019 року, січня-серпня 2020 року та станом на вересень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Харківської області (включаючи м. Харків) в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському відданні (щодо державного або комунального майна) АТ «Харківобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), із часткою 100 %.

2. Визнати дії АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ХАРКІВОбленерго»

(ідентифікаційний код юридичної особи – 00131954), які полягають у висуванні необґрунтованих вимог щодо надання документу, який підтверджує право власності чи користування ОСББ на багатоквартирний будинок, оформлення якого не передбачено чинним законодавством, для укладення договору споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, наведене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накладати на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХАРКІВОВАБЛЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної особи – 00131954) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Мешков К.С.